

Pěstování semenáčků ve skleníku společnosti LIECO.

Lichtenštejnsko: Moderní prosperita nejen pod hradem. Kníže jde příkladem

„Bylo mi pětadvacet, musel jsem znovu vybudovat rodinný majetek a pojistit ho únikovým plánem. Pro případ, že by se Sověti rozhodli okupovat i západní Evropu,“ říká Hans Adam II. V čem jeho plán spočíval? „Jakmile jsme splatili všechny dluhy, začali jsme investovat ve Spojených státech.“ A tak se zrodil i příběh, na jehož konci je překvapivé zjištění: pokud si v USA koupíte rýži, s více než padesátiprocentní jistotou pochází ze sadby, kterou vyprodukovala knížecí firma.

Banka přemýšlí v horizontu generací

Zatímco RiceTec představuje co do zisků druhou nejúspěšnější firmu rodiny vládnoucího knížete, jasnou jedničkou je LGT, největší rodinná banka, zaměřená na privátní bankovníctví a na „asset management“, na světě. Za rok 2017 oznámila tato knížecí finanční instituce, zaměstnávající po celém světě přes 3000 lidí, zisk ve výši 283,4 milionů švýcarských franků a letošní pololetní výsledky naznačovaly zhruba 15% nárůst. Co se týká majetku ve správě, LGT ke konci roku 2017 reportovala 200 miliard franků.

„Naše strategie vůči svěřeným investicím je stejně odpovědná jako strategie rodu vůči vlastnímu majetku,“ říká Princ Maximilián, druhý nejstarší syn Hanse Adama II., jenž stojí v čele banky od roku 2006. „Naším horizontem nejsou ani měsíce nebo roky, my přemýšlíme v horizontu generací.“

Hospodářské úspěchy banky v posledních letech jsou příkládány jednak přirozenému růstu a také několika úspěšným akvizicím. Největším nákupem LGT bylo převzetí divize privátního bankovníctví ABN AMRO v Asii a na Středním východě. Pro Asiaty představuje Lichtenštejnské knížectví cosi jako pohádku, a i proto se zde daří všemu, co nese erb rodu: rodinné bance, vínu z knížecích vi-

Lichtenštejnské lesy v rakouském Kalwangu

„Úspěch Lichtenštejnska a rodu ve 20. století samozřejmě nebyla jen moje zásluha. Už moji předkové v 19. století udělali hodně důležitých reforem. Byli jsme jeden z prvních národů v Evropě, který zavedl povinnou školní docházku, měli jsme dohodu o volném obchodu s Rakousko-Uherskem, což byl impulz pro Švýcarsy, aby v Lichtenštejnsku postavili své textilní továrny. Pomohlo nám, že sem po druhé světové válce přišlo hodně imigrantů, kteří tady založili své firmy. Zavedli jsme nízké daně, zmenšili jsme byrokracii a dali jsme obcím hodně pravomocí a samostatnosti, abychom posílili přímou demokracii. Taky nám pomohla globalizace, díky které jsme mohli začít exportovat do celého světa.“

Hans Adam II.

nařství ve Vaduzu i rakouském Wilfersdorfu, výstavám z uměleckých sbírek Lichtenštejnů, ale třeba i lichtenštejnským známám.

Knížecí banka ovšem pouze nevydělává peníze, ona je také investuje do řady filantropických a sociálních projektů po celém světě. Na jejích webových stránkách jsou k nahlédnutí; je jich tolik, že by se do tohoto článku nevesel ani jejich stručný výčet. Nedávno dostala LGT cenu od Evropského parlamentu za svou dlouhodobou péči o umění a smí se podle ní nazývat „patronem umění 21. století“.

Zalesňování: a zase inovace a výzkum...

Dokonce i v době, kdy lidé moc nečtou, je v českých zemích stále populární legenda o knížeti Svatoplukovi a jeho třech synech. Lichtenštejnský kníže Hans Adam II. má tři

Zahradní palác ve Vídni.
©Fotomanufaktur Grünwald

Herkulův sál v lichtenštejnském Zahradním paláci.
©Fotomanufaktur Grünwald

Plesový sál v lichtenštejnském Městském paláci ve Vídni. ©Fotomanufaktur Grünwald

syny také. Nejstarší Alois (s titulem dědičný princ) již za otce vykonává roli hlavy státu. O něco mladší Maximilián stojí v čele knížecí banky LGT. Nejmladší Constantin vede ostatní rodinné podniky, a že jich není málo: energetické, lesnické, zemědělské a vinařské (většinou v Rakousku), provoz dvou vídeňských paláců, RiceTec v Texasu a ještě některé další.

V kontextu rodinného vizionářství je určitě zajímavá společnost Lieco, produkující sazenice stromů pro profesionální lesnické využití (v hobby marketu je nekoupíte). Tato společnost se díky spolupráci s univerzitami a výzkumnými institucemi stala technologickým lídrem tohoto oboru ve střední Evropě. Dvě výrobní centra v rakouském Kalwangu a St. Martinu vyprodukuje 9 milionů sazenic v kontejnerech ročně, což z Lieca činí jedničku rakouského trhu. Vedle Rakouska posílují knížecí firma svou přítomnost také v Německu, ve Švýcarsku a v Rumunsku.

Paláce bez dotací

Lichtenštejnské paláce ve Vídni měly na konci druhé světové války smůlu: ten, co se jme-

nuje Zahradní, stál v ruské zóně; ten, co se jmenuje Městský nebo Majorátní nebo Hlavní, zdemolovalo americké letadlo, sestřelené při bombardování. Spadlo přímo na střechu a propadlo pár pater.

Dnes je v Zahradním paláci stálá výstava části lichtenštejnské umělecké sbírky a ty prostory, které se k tomu hodí, jsou komerčně využívány. Totéž platí i o druhém paláci. Ovšem rekonstrukce Městského paláce, jenž stojí v ulici Bankgasse, na dohled od sídla rakouských prezidentů a od císařského Hofburgu, je zároveň příběhem uvažování rodu: František Josef II., otec Hanse Adama II., na opravu paláce ještě neměl peníze, a tak jej pouze „zabezpečil“. Také za panování Hanse Adama II. neměla rodina na rekonstrukci dlouho peníze. Když ale ona chvíle přišla, vládnoucí kníže neváhal utratit 100 milionů eur. Slavnostní znovuotevření prvního velkého paláce vrcholného baroka ve Vídni, jehož interiéry byly kolem roku 1840 upraveny v neo-rocokovém stylu, přivedlo v březnu 2004 k úžasu nejen odborníky: Vídeň se zřejmě stala svědkem otevření nejlépe rekonstruované památky všech dob celého Rakouska.

„Samozřejmě,“ říká Hans Adam II., „že jsme si nezažádali o žádné dotace. Ani od rakouského státu, ani od EU. Chtěl jsem, abychom zůstali při obnově našeho rodinného kulturního dědictví nezávislí.“

CO JSTE NEVĚDĚLI O LICHTENŠTEJNECH A LICHTENŠTEJNSKU

Seriál pro čtenáře Deníku

- 3. listopadu 2019: 300 let Lichtenštejnského knížectví
- 10. listopadu Současnost rodu: Život práce, bez jachet a bulváru
- 24. listopadu Lichtenštejnsko, poválečný ekonomický zázrak
- 1. prosince Umělecká sbírka, klenot broušený stovky let
- 8. prosince Dědictví Lichtenštejnů: Co rod zanechal českým zemím
- 15. prosince Knížectví dnes: Moderní prosperita (nejen) pod hradem
- 22. prosince Lichtenštejnský slovník: Abeceda českých omylů
- 29. prosince Interview s vládnoucím knížetem Hansem Adamem II.

